

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 4 frt — kr. Negyedévre 1 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr. Egyes szám ára 8 kr.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket a kiadóhivatal jutányos áron vesz fel.

Felelős szerkesztő és kiadó:

S Z I L B E R J Á N O S.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová a lap szellem részét illető minden közlemény intézendő.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová az előfizetések, hirdetések intézendők.

Pályaválasztás.

Ma holnap vége a nagy vakációnak! Legalább ezer ifju áll most hazánkban a való uton, a hol keresztül kaszul szelik egymást a pályán s vezet ut jobbra is, balra is, előre is, hátra is, mindeniknek végén int valami csábitó valami vonzó tündér, de a végeredményt, a jövőnek képét nem látni be sehol emberi szemmel, véges emberi gondolkozással . . .

Van olyan ut is, a hol már közelből integet egy csendes, nyugalmas otthon, — igénytelen, nagy munkát bíró türi tudó embereknek pályabérül. Azontul mindenütt göröngyös országutakat kell megjárni, talán erőnk felülmuló akadályokat legyőzi — de mindez akadályok megvétele, minden munka legyőzése sem biztosít még azzal, hogy életünk céljához értünk, — ha véletlenül rossz utra léptünk, ha tehetségeink, képességeinknek nem megfelelő pályát választottunk, vagy mi még rosszabb, atyai jóindulattal, vagy anyai gyöngédséggel kényszerítettek bennünket a nem megfelelő pályára.

Ennek a vége okvetlenül katasztrófa lesz!

Csak nagy szellemek tudnak megfordulni egy rosszul választott pályá delén, hogy hajlamaiknak, kitörő zseniáltságuknak érvényt szerezzenek. A

középszerek, mint a milyenek tulnyomó többségben vagyunk az életben, — sajnos, — csalódottan, lemondással állanak meg s ha nincs elég lelki erejük megállni, haladásuk a lejtő felé viszi őket s a pálya vége elzúllás lesz.

Ezért állítjuk azt az ezer magyart, aki most ért el a keresztutra, a pályaválasztás előtt.

Ezért szállunk a szülők, a gyámok, a jó rokonok szívébe élő lelkiismeret gyanánt.

Az ifju maga döntsön első sorban a pályaválasztás kérdésében. Az ő lelkét megilleti az élet az iskola elsőfokain, már érez, már sejt, már kibontakozik lelkében az ösztönök, a sejtelmek, a képességek erős tudata s ha csak el nem tévelyedik s valami rendkívüli esemény nem tereli torzirányba a fejlődő lelket, már meg kell találnia az igazi ideált, a végső célnak lelkesedéssel megalkotott képzeit.

Természetesen a nevelésnek nem szabad olyannak lenni, hogy bilincsbe verje minden megnyilatkozását a képességeknél. A jó figyelő anya, apa, nevelő már a csemetében meglátja a jövő törzsnek fejlődését s e szerint engedi fejlődni a képességeket, sőt éles szemmel helyes irányba tereli — mint a kertész, a mikor a terebélyy szelendő lombokat sűrűsíti, nyesegeti, hogy erőteljesebb, biztosabb és teljesebb lombosodásra adjon módot a nap felé törekvő fiatal sudárnak.

Legyen a szórakozás, a játék, a pihenés idején olyan foglalkozása a fiatal léleknek, mely tehetségeit fejleszti, erősíti, új képzeteket ad neki s a meglevőket irányítja, tisztítja, finomítja.

A kit jó sorsa ilyen helyes irányu nevelés körébe helyez, — az aztán könnyen boldogan és lelkesedéssel léphet arra a pályára, melyhez lelke már fejlődése korában vonzódott.

Bezzeg nehezebb a dolog ott, ahol a körülmények, vagy a nehezebb helyzet, a megélhetés súlyos gondjai képezik a pályaválasztás akadályait. Itt a habozás, a bizonytalanság, az utolsó percig tart s mig ki nincs mondva az utolsó szó, addig mindig egy ingadozó mérlegre van vetve az ifju jövője s e mérlegnek sok serpenyője s csak egy nyelve van. A serpenyők ingadoznak jobbra-balra s végre is a leggyakrabban a véletlen dönti el a habozónak sorsát.

A véletlen pedig rossz tanácsadó! Azért van annyi elégedetlen ember, annyi önmagával meghasonlott kedély, annyi célját tévesztett élet.

Itt marad fenn a szülőknek, az öregebbeknek az a fenséges joga, hogy tereljék a habozónak gondolat irányát helyes mederbe.

Tanácsal, jó szóval álljanak az ifju oldalára. Mondják meg neki, hogy különösebb képességek nélkül ne lépjen a lateiner pályákra, melyeken legtöbb a proletár, a boldogulni nem tudó

A TISZAVIDEK TÁRCZÁJA.

A hány csillag . . .

*A hány csillag ragyog, csillog
Felhőtlen ég alján,
A hány rózsza illatozik
Csipkebokor galyán,
Őszi eső a hány cseppjét
Szikkadt föld beissza,
Annyi százszor, százezerszer
Rád gondolok vissza.*

*Ringó, rengő rozmaringon
Rezg a harmat gyöngye
Ringó, rengő rozmaringon
Bánatomnak könnye.
Rügyfakasztó nyhe reggel
Hajnalhasadása,
A te bíbor-bársony ajkad
Büvös mosolygása.*

Szilágyi Ferencz.

A csapodár.

(Humoreszk.)

Még boldogult diákkoromban történt, hogy megismertem egy aranyos szőke kis leánykát, a ki nek midőn megpillantottam aranyos szőke haját s gyönyörű buzavirág kék szeméit: akkorát dobant a szívem, mint egy kisebbszerű mozsárágyu. Gizuskának hívták a földre tévedt agyalt, a kit az a hunczut kis Amor utamba hozott.

Ő a polgáriba járt; .éu meg a gymnasiumba.

Éu voltam már valami tizenöt éves; ő egyévvel fiatalabb lehetett. S az volt a nagyszerű, hogy mid a ketten egy szűk utcában laktunk s az első emeleti lakásunk ablakai éppen szemközt voltak egymással, alig öt méternyi távolságra.

Éu természetesen állandóan az ablaknál táboroztam.

Oda hurczolkodtam a könyveimmel s ott tanultam volna a leczkémét, ha folyton a szemközti ablakot nem lestem volna, várva, hogy mikor jelenik meg ő?

Első ismeretségünk onnan datálódik, hogy egy szép délután nyitott ablaknál irtam s egyszer csak azt vettem észre, hogy ő is az ablaknál van és néz rám.

E váratlan meglepetés nyilván ügyetlen gestikulációra ingerelte a jobb kezemet, hogy levettem a tintás üveget, a mi kalimpálva hullott le az ablakból és egy éppen arra menő néni kezejébe esett — a mit a hátán vitt — elképzelhető színűre festve a fehér fejét.

Eleinte resteltem ügyetlenségemet, de midőn láttam, hogy az az aranyos kis lány milyen jóízűen kaczag, örültem, hogy magamra vontam a figyelmét; s szinte kedvem lett volna még egy üveg tintát levérni, csak hogy tovább is nevetni lássam.

A tejes néni keze már messze járt, anélkül, hogy észrevette volna, minő színváltozás

ment végbe a tejes kannájában s az a kis aranyos még mindig nevetett. Nevetett és biztosan az én szórakozottságom mulatott, mert a mint későbbben észre vettem, a porzóba mártogattam a tollamat.

Később ő is ablakhoz ült és íráshoz készült.

Eppen a toll szárát rágtuk mindketten, midőn egyszer csak elmosolyodott és át szólt hozzám:

„Mondjon néhány összetett szót!”

„Tintás-üveg, tejes-kanna“ feleltem azonnal és nevetünk mindketten.

Én a boldogságtól eltelve, hogy ily közel lehetek ehhez az angyalhoz; ő pedig a tintás üvegen, a mi oly ügyesen belepottyant annak a szerencsétlen asszonynak a kannájába s a mint talán éppen most csodálkoznak, hogy miként kerülhetett a tejbe?

E pillanattól fogva Gizuska nevető arca foglalta el egész valómat.

Azt láttam nappal, azzal foglalkoztam álmaimban s az ő nevét mondogattam szüntelen. Az eszem folyton nála kószált s oly szórakozott voltam, mint egy vén professzor.

Könyveim minden lapját az ő nevével firkáltam tele; sőt az is megessett rajtam, hogy egy reggel, midőn bejött hozzám a Muki bácsi, a kinél laktam; „jó reggelt“ helyett azt mondtam neki. Jó Gizuskát kívánok Muki bácsi!

Nap, nap után mult s eltekinve az iskolában szerzett szekundáktól, a világ leg-

ember. Az orvosi pályához nagyon komoly elszánás, az önfeláldozásig menő lelkesedés és roppant türelem kell. A tanári pályán csak az holdogulhat, akit nagy vágyak nem dagasztanak, de aki meg tud férni szerény existenciá keretében, erős, szorgalmas munkával, az célt fog érni rajta. A jogi pályán a nagy tehetségek mindig érvényesülhetnek, a középszerűek pedig, — akiknek nincs a hátuk mögött hatalmas rokonság, nagy vagyon, vagy protekció, — vagy elzülnek, vagy valami kis hivatalnokságban robotolják le napjaikat.

A kikben erős munkaképesség, alkotás iránti vágy van, azoknak jó pálya nyílik a technikai tudományok valamelyikén. A mérnök, az építész, a gépész, a vegyész csak félig tudó pálya, a másik fele ennek a pályának egyenlő a kézzubonyos munkásával.

És végül akinek nincs anyagi ereje és képessége a tudományos pályákra, az biztatóbb, kecsgetőbb jövőt talál a közgazdaság terén, ahol a termelés és fogyasztás örök törvényei alapján mindig a legtöbb egész ember kell. Az okszerű gazdálkodás, az ipar a kereskedelem manapság biztosabb kenyér akármelyik tudományos pályánál s a főelőnye az, hogy mire egész emberré lesz az ember, már biztos révnél van, míg amazokon 15 évi tanulás után kezdődik csak a harc a kenyérért.

Ezek a futó gondolatok járják át lelkünket a vakáció végén, a komoly megfontolás idején.

Elmondjuk okulásul az ifjuságnak, megszívlelésül a szülők számára.

Gelléri Miksa.

U J D O N S Á G O K.

— **Hegyi Antal Rómában.** Hegyi Antal plébánost tudvalevőleg a primási főszentszék nemcsak felmentette az ellene emelt vádak alól, de állásába is visszahelyezte, a váci püspök azonban még most sem akarja beiktatni. Hegyi Antal két polgár kíséretében Rómába utazott, ahol visszahelyezési kérvé-

boldogabb diákjának képzeltem magamat, mert nagyon szerettem azt a kökényszemű kis leányt és sejtettem, hogy ő is vonzódik hozzám.

Csupán csak az nyugtalanított, hogy még nem vallottam be neki iránta érzett szerelmemet.

Törtem is a fejem, hogy miként tegyem ezt meg, míg végre szerelmes szívem erre is adott tanácsot.

Előkerestem rég nem látott hegedűmet, melyen tudtam vagy két dalt, oda álltam az ablakához és összes művészetemet kifejtve el kezdtem játszani azt a nótát, hogy „Szeretnék szántani hat ökröt hajtani, mivel ezt alkalmasabbnak találtam érzelmeim tolmácsolására, mint a másikat melynek szövege ez: „kutya, kutya farka, se füle se farka.“

S a kis aranyos úgy látszott elértette, hogy mit akartam, mert egyszer csak azt vettem észre, hogy az ő szobájában is megszólalt egy hangszer, a zongora és leszámítva a gixereket, körülbelül kivethető volt, hogy ő is ugyanazt a dalt játsza.

No hisz volt ezután dolga a hangszernek! Órákig elnyagattuk őket. Ő zongorázott és én hegedültem s ő kísért a zongorával s csaptunk olyan koncerteket, hogy bármilyen macskazenekar se tudott volna különbet produkálni.

nyét a pápához személyesen nyújtotta be. Hegyi mult hó 27-én érkezett Rómába, ahol Rompolia államtitkár és Di Pietro bíborosnál tisztelgett. Leó pápánál volt kihallgatáson. Hegyi Antal visszahelyezési kérvényét a szent kongregáció már tárgyalta, de mivel a váci püspöki szentszék nem terjesztette fel még azokat az iratokat, amelyeket a primási főszentszék ítélete ellen beadott felebbezéshez egyszer már csatolt, de amely felebbezést a primási főszent-szék, mint egyházbizottság képtelenséget visszautasított, azért abban eddig még nem döntöttek. A vatikáni bíróság a váci püspököt már most sürgős nyilatkozattételre szólította fel, amely után Hegyi ügyét maga a világ legfelsőbb egyházi fóruma: a Congregatio is le fogja tárgyalni.

— **Eljegyzés.** Zsigmond Kourád elemi isk. tanító, lapunk főlegyházi tudósítója az elmúlt héten jegyezte el Főlegyházán, özv. Petróczk József-é urnő szeretetre méltó leányát, Mariska kisasszonyt.

— **Az alapítványi misék nyilvántartása** érdekében a váci megyés püspök elrendelte, hogy minden plébániai templomban magyar nyelven — könnyen megtekinthető és olvasható helyen — az alapítványi misék sorrendje függesszessék ki. Ezek kivül pedig meghagyja a plébánosoknak, hogy újév napján olvassassék fel a hívek előtt az összes alapítványi misék kimutatása: egyúttal azon újabb rendelkezést is tette a püspök, hogy a jövőben alapítandó örökös misékről szóló püspöki alapítványi levelek két példányban állítatnak ki, a melyek egyike az alapítót, a másik az alapítványt kezelő plébánost illeti.

— **A csongrádi m. kir. állami polgári fiúiskolába** az 1898-99 tanévi beiratások, ez évi szeptember 1-től 4-ikéig, naponként d. e. 8-12-ig, d. u. 2-4 óráig a polgári isk. igazgatói hivatalban tartatnak meg. A rendszer tanítás szeptember 5-én kezdődik. A beiratásokat megelőzőleg augusztus 31-ikén tartatnak meg a pótló- és javítóvizsgálatok, melyekre csak azon tanuló jelentkezhetik, aki ez iránt a tanári testülethez címzett bélyegtelen kérvényét, f. augusztus 15-ikéig, a polgári iskola igazgatójához beterjesztette. A polgári iskola I-ső osztályába oly tanuló vehető fel. a) aki életének legalább 9 ik évét betöltötte, b) ki az elemi népiskola 4-ik osztályát sikerrel elvégezte, s azt bizonyítványával igazolni képes, c) ki a népiskola számára előírt tantárgyakból sikeres felvételi vizsgálatot tesz, ha koránál fogva beosztható. Tandij fejében minden tanuló

10 frtot fizet és pedig: a beírás alkalmával 5 frtot, az első; — továbbá 1899 február 1-én 5 frtot a második félévre. Vagyontalan szülők gyermekei, kik jó viseletűek s az előző tanévről jó osztályzatúak, (az éneket toronát és szepirást nem számítva) egyúttal több „elégéses“ érdemjegyük nincs, tandijmentességben részesülhetnek. Tandij engedés ügyben a kellően bélyegzett kérvény, Csongrád vármegye kir. Taufelügyelőjéhez, Nsgos. Dr. Terzina Gyula urhoz címelve, a beiratás alkalmával, az igazgatónál nyújtandó be. A kérvényt iskolai és egy év-nél nem régebb keletű szegénységi bizonyítványval kell felszerelni; a szegénységi bizonyítványban pontosan fel legyen tüntetve a szülők vagyoni állapota, azok foglalkozása és a családtagok száma. A beiratásnál köteles minden tanuló a szülő vagy ennek helyettese kíséretében jelentkezni; továbbá az előző osztály elvégzéséről szóló iskolai bizonyítványát, újraoltási bizonyítványát és keresztlevelet az igazgató előtt felmutatni. Csongrád, 1898. augusztus 5. Az igazgatóság.

— **Kinevezés** Sighy Mihály, elemi iskolai tanítót a közoktatásügyi miniszter a helybeli polgári fiúiskolához, segéd-tanárrá nevezte ki.

— **Az Önk. Tűzoltó Egylet.** Értesülésünk szerint az Önk. Tűzoltó Egylet legközelebb megtartja évi rendes közgyűlését. E közgyűlés több fontos tárgy felett lesz hivatva határozni. Az egyesület, mint hírlik a jelen alkalommal az újraalakulás küszöbén áll. Majdnem teljesen új vezetőséget fog kapni, a mennyiben a mostani főparancsnok, Goda István távozásával a főparancsnoki állás és Sighy Mihály egyesületi jegyző lemondása folytán a jegyzői állás is üresedésbe jut. Mint hírlik a főparancsnoki állásra L. Tóth István, a titkári állás elfogadására pedig Boda Márton urakat szándékoznak felkérni. Hogy pedig az egyesület tagjai helyesen választanak, midőn egyesületük élére oly tényezőket kívánnak megyszerülni, kik nemcsak az egyesület tennállása érdekében határozottan közre munkálkodni; de a tűzrendészet ügyét oly kezekben kívánják látni, kik minden lehetőt meg fognak tenni, hogy az általuk viselt állást kötelességszerűen töltsék be.

— **Mulatságok.** A Nagy Boldog Asszony napi bucsu-bálakra nagyban folytak az előkészületek. Nemcsak a bucsu napján de már az ezt megelőző nap estéjén is fényes táncmulatság fog tartatni. A mulatságok sorrendjét a következőkben adjuk: Vasárnap, f. hó 14-én az iparos-íjzak bálja a városi népkerti szinkörben; hétfőn, Nagy Boldog Asszony napján az Önk. Tűzoltó-Egylet táncvizsgálma a „Magyar Király“ szalóban

Hanem, mint ez rendszeren történni szokott, úgy a mi boldogságunk is meg lett zavarva.

Egy délután a nyitott ablakon át tisztán hallottam Gizuska mamájától a következő szavakat: Edes leányom, hagyd abba a zongorázást mert azt izente a háziur, hogy ha te sokat zongorázol felmondja nekünk a lakást, mert a lakók mind ki akarnak költözni a házból.

Gizuska egy nagyot sóhajtott erre és midőn a mamája kiment a szobából, odajött az ablakhoz és könnyes szemmel, remegő hangon így szólt hozzám:

— En többé nem zongorázhatok s kérem maga se hegedüljön többé, mert meghasad a szívem. — Es hangosan zokogni kezdett.

A könnyek az én szememben is jelentkeztek, de összeszorítottam fogaimat, hogy visszafojthassam könnyeimet és miután a világ összes háziurát a purgatóriumba kívántam, el kezdtem szónokolni:

„Kisasszony az ön parancsa szent előttem! Ha kívánja, még az evésről is lemondok s hogy megmutassam, miszerint szót fogadok, ime elnémítom hegedűmnek érzelmeimet tolmácsoló hangjait örökre!“

Azzal elővettem késemet és hősies elszánt-sággal elmetszettem hegedűm hurjait, a miképpen pattogással szakadtak szét. Erre az én Gizuskám megtörülgette szeméit s azt mondta: köszönöm uram!

Uram e szó keresztül járta szívemet. Oh, mi boldog voltam én e szó hallatára!

Végig néztem magamat s hogy jobban megfeleljek e megszólításnak, szinte ágaskodni kezdtem, hogy többet mutassak.

A sarki hordár azonban, a ki úgy látszik észrevette a mi beszélgetésünket, odajött az ablak alá és el kezdett hallgatózni, azért nem folytathatuk beszélgetésünket.

Pedig én beszélni akartam minden áron!

Egészen neki bátorodtam s mivel elérkezettnek láttam az időt, elszántam magamat hogy bevallozzam mérhettelen szerelmemet. Hanem a sarki hordár még mindig az ablak alatt kószált, elővettem a tintát, tollat és el kezdtem verset faragni, hogy rimekbe öntsem szívem érzelmeit.

Tele firkálva öt krajczár ára papiroost, végre elkészültem egygyel, a melyet elég csinosnak találtam s a mely így hangzott:

Ő hozzá . . .

Szeretlek, imádlak
Epekedem érted;
Vagy enyémmé teszek,
Vagy meghalok érted;
Mert nélküled nékem
Nulla csak az élet.

Ezt azután letisztáztam, bele tettem egy levélborítékba, melléje egy kavicsot tettem, hogy könnyebben betudjam dobni az ablakján. A hordár már eikotródott az ablak alól, tehát hozzá láttam tervem kiviteléhez. Meg-

fog megtartatni. Ugyancsak Nagy Boldog-
Asszony napján tartatnak gazdabájak: a
„Központi-“ és „Pannónia-“hoz címzett
szalódákban és a „Dévay“-féle kávéházban.

— **Elveszet a kellékes.** Lassan-lassan ha-
ladunk kifelé a holt szezonból, mégis nagyon
érezzük, hogy az uborka idényt éljük. Nem
igen akad ilyenkor valami szeszáczió, minek
hiányába vagy ollóhoz kell nyulni, vagy
pedig papírra kell tenni oly dolgokat is,
melyek nem egyebek apróbb bosszantásuknál.
Színházi közönségünk nem kis bosszúságára
a mult szerdai előadás alkalmával a mi
színházi kellékesünk, ki mellesleg moudva,
jóra való élelmes ember, összekülömbözött
direktorával. A vérig sértett kellékes kapta
magát és az előadáshoz szükséges kelléke-
ket össze csomagolta és el tette s ő maga
pedig észrevétlenül kerekelt oldott. Az első
felvonás után, mikor nemcsak a kellékeknek,
de a kellékesnek is hült helyét találták,
megkezdődött a színpadon a fejvesztett kap-
kodás. Keresett, kutatott mindenki, még a
kordina huzó is, annélkül, hogy tudta volna
hogy mit keres, de minden eredmény nél-
kül, mivel sem a kellékek sem pedig a
kellékes feltalálható nem volt. Ekkor a
direktor egy rendőrt véve maga mellé meg-
indult a városba, hogy az elveszett kellékest
előkerítse. Ez idő alatt pedig a zongorista
izzadta veritékeit s olykor — a mikor a
közönség tombolása elnyomta a zongora
hangjait — pihentette meredező ujjait a
zongora nedvesült billentyűin. Egy órai
járáskor után rá talált a direktor a kellé-
kesre, ki beismerte, hogy a kellékeket ő
tette el azon szándékkal, hogy a darab elő-
adását lehetetlenné tegye. A közönség ek-
kor már fokozott érdeklődéssel várta a darab
tolytatását s a mikor a függőy ismét föl-
gördült, örömsuttogás hallatszott a házban:
„Megkerült a kellékes.“

— **A pusztaszeri emlék.** Mióta a pusztas-
zeri halmot az Arpád-szobra jelöli azóta
Pusztaszer Ferencz Ferdinánd tróúörökös,
ujból meglátogatja, ki már néhány évvel
ezelőtt is egy hétig itt vadászott.

— **Kenyérkereső asszonyok.** A legújabb
statistika szerint az amerikai Egyesült-
államokban 4000 színész, 3500 zene-
tanító, 2800 írónő, 600 színházi igazgató és
890 újságíró van.

lóbáltam a levelet és a Gizuska nyitott
ablakára czélozva, bedobtam.

Gyönyörűen be is repült a levél, de sze-
rencsétlenségére abban a pillanatban lépett
be Gizuska mamája a szobába s a kavics
éppen az ő homlokán állt meg.

En természetesen rémulve ugrottam félre
az ablaktól, de azért jól hallottam a mama
rettenetes pörölését.

Mintán pedig elolvasta a költeményt,
oda állt az ablakhoz és gyengédten ki-
fejezéseket szórt a költő fejére és kegyet-
lenül megkritizálta ugy a költeményt, mint
annak kézhez, illetőleg „fejhez“ szállítási
modját a minék hallatára az én szerelmes
szivem még jobban elkezdett dobogni.

Azonban pár perc múlva egészen meg-
könyebültem, midőn észrevehem, hogy a
mama a lakásom fölötti ablakba küldi han-
gos üzeneteit, a hol egy katonatiszt lakott,
— a ki szerencsémre nem volt otthon —
mivel azt hívé, hogy ő dobta át a levelet.

Másnap ujjongva mutatta Gizuska, hogy
kezébe került a költemény, boldogan mo-
solygott felém s azt mondta, hogy elteszi
örök emlékül.

Együttal elbucsztuunk egymástól azon
kölesönös fogadással, hogy sohasem feledjük
el egymást s én mivel megkezdődött a va-
káczió, fájó szivvel bár, de hazautaztam
szüleimhez.

A kis városban a sok szórakozás közben
azonban lassankint egészen megfeledeztem

— **Mennyi olasz bort iszunk Magyarországon.**
A kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumhoz
érkezett értesítés szerint az osztrák-magyar
monarkiaiba behozott olasz hordó bor me-
nyisége a folyó év január—május hónapokban
673.437 hektoliter volt, vagyis 154.458 hek-
toliterrel több mint a mult év megfelelő
időszakában.

— **Trafikosok vasárnapi szünete.** Magyar-
országon 54.000 család él a dohány, szivar
és burnót eladásából és így ugyanennyi csalá-
d vagy alkalmazottja van kizárva a va-
sárnapi munkaszünet pihenéséből. Az aradi
kereskedelmi kamara átiratot intézett az
ország többi ker. kamaráihoz, hogy mind-
annyian lépjenek sorompóba aoból a czélből,
hogy a munkaszüneti törvények a trafiko-
sokra is kiterjesztessenek.

— **A magyar lapkiadók országos kongresz-**
szust tartanak Szent István napján, aug.
20 án Budapesten s 22-én memorandumot
nyújtanak be a miniszterhez azon esetre, ha
az emlékiratot nem a képviselőház elé ter-
jeszteni határozná el a kongresszus, melyen
lapuk is képviselve lesz.

— **Zimándi újabb kirohanása.** Mi, kik tol-
lunkkal szerényen, de lelkesen munkál-
kodunk a közügy javára, megbotránkozással
vesszük hírül, hogy Zimándi újabb kiroha-
nást eszközöl Kossuth Lajos ellen. A szenny
irat — mely a napokba kerül forgalomba,
— 396 oldalra terjed s ez a czime: Komikus
lábrugás a nyitott ajtó ellen, vagy a hős
Dou Quichotteok harcza a szélmalomokkal.
(Ebresztő hangok Kossuth Lajos vak bál-
ványozóinak elrettentéseül.) Legyen nyugodt
Zimándi, megkapja ő is a közvélemény láb-
rugását nemsokára.

— **Hányan kaptak Magyarországon szaba-**
dalmat, mióta a szabadalmi ügyeket az állam
vette kezébe a m. kir. szabadalmi hivatalnál
az első félévben 1830-an kértek és 1500-an
kaptak szabadalmat találmányukra. Jellemzi,
hogy az újabb idők feltalálói leginkább a
villamos gépek, az aczételen fejlesztők és a
kerékpár javításán fáradoznak. Mezőgazda-
sági találmány alig akadt a hosszú kimu-
tatásban.

Nyersselyem-básztruha 8 frt 65

król 42 frt 75 krig teljes öltönyhöz való kelme —
Tus sors és S n a n t u n g P o n g e e l, valamint
fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 kr-
tól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb
szöveg, szín és mintázatban **Privát-fogyasztóknak**
postabér és vámmentesen valamint
házhoz szállítva. — mintákat pedig pos-
tafordultával küldenek,

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és k.
udvari szállító) Zürichben.

— Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélb-
lyeg ragasztandó. —

Gizuskámról, annál inkább is, mert meg-
ösmertem egy csinos kis lányt, a ki még
jobban megnyerte tetszésemet, mint Gizuska.

A gyakori találkozásnak aztán az lett a
vége, hogy ő neki is átadtam ugyanazt a
költeményt, a mit Gizuskának írtam; szó-
val ő neki is szerelmet vallottam.

Haaem a nemezis büntető keze csakhamar
étolért.

Ugyanis szeptemberben, midőn megkezdő-
dött az iskolai év s én ismét ott álltam az
ablakomnál, hogy Gizuskát láthassam; leg-
nagyobb csodálkozásomra ott láttam Erzsikét
is, kinek a vakáczióban szerelmet vallottam
s a kinek éppen akkor mutatta Gizuska
dicsekedve az én költeményemet. Erzsike
a mint elolvasta elhalványodott, ő is elő-
vette ugyanazt a verset s mikor megtudták,
hogy én mind a kettőjüknek szerelmet val-
lottam, mind két haragos angyal ugy néztek
rám s mindketten egyszerre mondták e sza-
vakat: „Óh a csapodár!“ Azzal elfordultak
az ablaktól és engem szépen ott hagytak.

Hanem azért nem estem kétségbe, mert
egy hét múlva már egy harmadik kis lány
kezébe juttattam ama veszedelmes áruló
költemény, előbb azonban meggyőződtem
arról, hogy ő nem ismeri sem a Gizuskát,
sem az Erzsikét.

Mák virág.

CSARNOK.

Az öszesesküvők.

— Történeti elbeszélés. —

Írta: Szadovszky Zoltán.

Még csak nem régen oltották el franciaia
táborban az őrtüzeket. A poroszok őrtüzei
is egymástán aludtak ki; mintha egy
százszemű óriás hunyta volna le egyenkint
fénylő szemeit. Lassankint világosodni kez-
dett.

Sűrű őszi köd ült a sárguló levelű fák-
on s mint megolvadt ólom nehezedett a látha-
tárt beszegő hegyekre s a közeli város tor-
nyaira.

E városnak a neve Jéna volt.

Irtak pedig akkor október 14-ikét anno
Domini 1806 . . . . .

Füvel benőtt, kicsiny halmon áll a fran-
cziák császára. Az új kor Julius Cassarja,
Napoleon.

Karját keresztbe fonja mellén s sötéteu
tekintett végig a ködbe burkolt láthatáron.
Szemöldökeit összeráncolta, agyában oly
gondolatok cikáznak, melyek mindegyike
teremtett új országokat, világokat.

Körülötte sereglettek tábornokai, Francia-
ország marsalljai, kiknek szemei csodálattal,
rajongással függtek császárajukon.

Szél kerekedett; zúgva süvöltött át a vi-
déken s összetépte a ködfátyolt, mely az
egész tájat eltakarta.

A megszakadozott lepleu áthatott az őszi
napsugár. A szuroayok megvillantak. Napo-
leon főlemelte látszóvét és végig tekintett
a seregek felett.

Egyszerre lassu villámlás futott végig a
távolban, mit tompa menydörgés követett.
A tábornokok egymásra néztek.

A császár arca fellángolt.

— Uraim, menjen kiki a helyére. A csata
megkezdődött . . . „Egy zugó kiáltás jarta
be a tábornokot“:

— Éljen a császár!

Vide l'empeeur! — vizhangozták a he-
gyek.

Szuronyt szegezve rohantak az ezredek
az ágyutüzbe a dicsőségre, a diadalra.

Két hét telt el ezek után. A jó berliniek
roppant izgalomban voltak. Napoleon gyors
diadalmenetben közeledett Berliu felé. Az
utczákou zajos tömegek verődtek össze.

A Fridrichstadt egyik elhagyatottabb
utczájába nem hatott el a tömeg lármája.
Az utca közepe táján állt egy egyenletes
ház, melynek ablakai sűrűn le voltak füg-
gönyözve. Az egész ház kihalltnak látszott.
Pedig gyakran megszólalt a ház csöngettyűje.
Az ajtó kinyit s mindannyiszor egy, egy
sötét köpenybe burkolt alak surrant fel a
lépcsőkön.

Tizenketten voltak együtt az emeleti te-
remben. Ifjak és öregek.

Szomoru idők jártak akkor Porosz-
országra.

A veszély egyesítette őket; eskü kötötte
őket egymáshoz. Szent, erős eskü, hogyha
mindenki belenyugszik a sorsába, ha min-
denki megadja is magát a végzetnek, ők
megszabadítják hazájokat.

Es ok erre képesnek érezték magukat.
Leszámoltak ok már az étellel.

Sokra képes az ember, ha akaratát lelkét,
szellemét, nem köti le egy talpalattuyi tér-
hez a lét nehéz gondja; mennyivel előbbre
volna az emberi nem, ha minden gondola-
tának, eszméjének szárnyát nem szegué az
a kisértő gondolat, miből élünk holnap?

De ok leszámoltak az étellel.

Németország léte, szabadsága egy ember
halálától függött.

Összesesküdték . . . . .

A nemzet apostolainak nevezték magukat.
„ . . . A honnak élni, Napoleonnak halni
kell . . . . .“

S Napoleon diadalmenetben vonult be
Berliube. A tett órája elérkezett.

Török villantak meg.

Sorsot huztak, hogy ki fogja megölni a
császárt. A sors egy rajongó ifjura esett,
Beltramnak hívták.

Arcza örömtől és lelkesedéstől lángolt.

— Nem fognak remegni karjaid?

— Nézz rám, ne kérdezz.

— Megmentője leszel hazádnak?

— Esküszöm! . . .
 — Isten legyen veled! . . .
 A gyülekezet szét oszlott. Beltramnak még mindig a lelkében csengett az utolsó szó:
 — Ne feledkezz meg esküdről!

November első napja volt.
 Este felé járt az idő.

A császár sétalovaglásra indult; Lannes tábornoka felé. Utjok a judenburgi erdőn vitt keresztül.

Beltram egy hatalmas törzs mögött vonta meg magát honnan jól szemügyre vehette az előtte ellovagoló császárt.

Kezében meg-megvillant valami.
 Pisztoly volt.

A két lovas közeledett. A lovak dobogó léptei mind közelebről-közelebről hallatszottak.

Beltram szive hevesen vert. Lassan zajtalanul felvonta pisztolya sárkányát. Lázas izgatottság fogta el lelkét, de ez nem volt félelem. Talán inkább a büszkeség, a boldogság kitörni akaró érzete.

Ép előtte haladt el a császár.
 Beltram czélba vette.

És amint látta azt a felséges, nyugodt márványhomlokot, úgy érezte mintha egy villám sugár hallott volna onnan fejére, szívére . . .

Egész teste láztól remegett.
 És látta azt a fenséges, mintegy isteni fénytől körülengett arczért . . . Elhomályosodott előtte minden.

Mintha villámok kergették volna egymást feje fölött.

Kábultan bukott előre . . . s csak egyes töredezett szavakat rebegett félajultan;
 — Uram . . . császárom . . . irgalom . . . kegyelem! . . .

A császár ekkor már messzire haladt . . .

Sötét csillagtalan az éj.

A szél megrázza a judenburgi erdő sárguló lombjait.

Beltram még mindig czéltalanul koválygott az erdőben.

Álhatlan sötétség nehezedett bokorra, fára; átláthatatlan sötétség hálózta be Beltram szívét, lelkét, elméjét . . . Az éjszaka a rossz szellemek órája. A sötétség, ez a gyászba öltözött nappal, ez az elhantolt élet hozza az emberi szívre a kétségbeesés, érzet ezerszeresen a lélekkel minden fájdalmat; az elhagyottság érzetét kelti fel a szívből s ezerszer keserűbbé teszi azt az érzetet s ragadja magával a lelket az örök sötétség hazájába.

Az éj még jobban összekuszálta Beltram gondolatait; rémek tánczoltak előtte; ő menekült azok üldözték.

Semmi sem emlékezett . . . Semmit sem érzett. Egy szó zugott fülében — lelkiismeretének harsogása — egy szót zugott körülötte a szélvész. „Gyilkos vagy!”
 Gyilkosnak érezte magát és mégis esküszegőnek . . .

A szél lassanként elült a felhők szakadozni kezdettek.

Minden csendes volt; pihent minden nyugodtan.

A megszakadozott fellegek közt feltűnt egy csillag; sugarai gyenge fényvel derengtek be Beltram lelkét.

Látott és érzett.

Erezte lelkét, de lelke roppant nehéz volt; majdnem szétrepesztette keblét.

És rohant tovább . . . Mintha megnyilt volna felette az ég s lángoló karddal állana előtte az itélet . . .

. . . Tovább! . . . Tovább! . . .

. . . És egy lövés dördült el az erdőben.

Egy-két madár ijedten rebbent fel az ágakról, tévovázva repkedtek egy ideig, aztán ismét elpihentek.

. . . Mindenütt csend, mindenütt nyugalom.

Másnap Beltramot átlőtt szívvél találták meg a judenburgi erdőben.

Keze görcsösen tapadt pisztolya agyára; oldalán kicsiny seb, melyen át szívébe hatolt a gyilkos golyó.

Ha ez a seb beszélni tudott volna felderithette volna a titok leplet és elregélhette volna a nemes léleknek megrázó tragédiáját.

HAJNÖVESZTŐ,

melynek jósága és kitűnő hasznossága az orvosi kar által 1898-ik évben Stuthcarthban érdemmel kitüntetve, mit ezekre menő hálás köszönetnyilvánítással bizonyíthatom, úgy egészség mint betegségnél hasznos szer, hajkihullás ellen, a fejbőrt megtisztítja és a haját meg-őrüsti úgy a hölgyeknél mint a férfiaknál. Ifjúknál korán sűrűbajusz képződik. Ezen kitűnő hasznos szer által elérhető eredményért felelősséget vállal

K. HOPPE Wien, I. Wiplingerstrasse 14.
 1 doboz ára 80 kr., postán küldve 90 kr.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyáresok
 BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.
 által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak:

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LINCOLN BUDAPEST, BÉCS, PRÁGA, LEMBERG, BUKAREST, CRAJOVA.

„COLUMBIA-DRILL”

LOCOMOBIL-ÉS GŐZCSÉPLŐGÉP-CYÁRA.

A világ legnagyobb LOCOMOBIL-ÉS GŐZCSÉPLŐGÉP-CYÁRA.

Legjobb sorvetőgépek, boronák, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egytemes aczélekék, két- és háromvasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kiadásra ingyen és dímentve küldetnek.

A legjobb, leghatékonyabb gyógyfüvekből a leggondosabban készítették, igen hatásosnak bizonyult emésztési nehézségeknél, nevezetesen étvágytalanság, savanyu böfögés, kábulás, hányás, testi- és gyomorhajók, gyomorgörcs, a gyomornak étellel való túlterhelése, nyálkásodás, vértolulás, haemorrhodiák, női bajok, bélbetegségek, hypochondria és melancholia (emésztési nehézségek következménye) e ten; lehetővé teszi az emésztés működését, gőszsége és tiszta vért csinál, a beteg testnek előbbi erejét és egészségét visszaadja. — Kitűnő hatásán fogva biztos és kipróbált háziszernek bizonyult és általános elterjedtségnek örvend a

Biztos és kipróbált szer gyulladások, sebek és sérülések gyógyulására. Biztos sikerrel használjuk gyu adásná és gyermekek e választásánál a női mell erősítésére; daganatok, vérkelés, gényedés, pokó varnál; körömmé regnél, a kéz- és lábujjakon támadó ugynevezett féreg ellen; megkeményedések, daganatok és mirigydaganatoknál; zsirképződésnél, holttetemnél stb. Minden gyulladást, daganatot, megkeményedést a legrövidebb idő alatt gyógyít; a hol pedig már gennyképződés mutatkozik, a sebet a legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felfakasztja és begyógyítja a

Dr. RÓSA-féle Életbalzsam.

Megrendelhető! FRAGNER B. gyógyszer-tárában Prágában III. 203. sz.

I palack 50 kr., kettős palack 1 frt.
 Postán küldve 20 krral több.

Ezer elismerő-írat megtekinthető.

Kapható 25 és 30 kros adagokban. Postán küldve 6 krral több.

Számos elismerő levél.

Óvás!

Meggyőződünk, hogy ezen 30 év óta mindenütt ismert készítményt különféle módon hamisítják s azért kérek mindenkit, aki valódi balzsamhoz akar jutni, hogy határozottan a Dr. Rósa féle balzsamot kérje Fragner B. gyógyszer-tárából Prága s szigorúan ügye jen hogy a göngyö etnek minden részén az itt látható védjegy legyen. A prágai házi kenőcs pedig csak akkor valódi, ha a doboz sárga érc fedelén: Prágai házikenőcs, Fragner B. gyógyszer-tára kívül az itt látható törvényes védjegyet van ellátva.

A dobozok piros színű utasításokba vannak göngyölve.

Elárusító gyógyszer-tárak: TÖRÖK J. és EGGER A. Budapest. — Helyben: VLADÁR SÁNDOR gyógyszer-tárában kapható.

Főelárusító a készítő: **FRAGNER B.** Apotheke »Zum schwarzen Adler« in Prag. Ecke der Spornergasse Nr. 203.